

Skötselplan för Femvikens naturreservat i Leksands kommun

LEKSANDS
KOMMUN

Innehåll

Skötselplan för Femvikens naturreservat

Beskrivning av reservatet	3
Administrativ data	3
Geovetenskap	3
Biologi	3
Vegetation och flora	3
Skogstillstånd	3
Fauna	3
Värdefulla arter	4
Kulturhistoria	4
Jakt och övrigt friluftsliv	4
Infrastruktur	5
Källförteckning	5
Plandel	5
Syfte med reservatet	5
Prioritering mellan bevarandevärden	6
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
Skötselområde 1, Barrblandskog	6
Skötselområde 2, Friluftsliv och anläggningar	7
Dokumentation och uppföljning	7
Sammanfattning och prioritering av planerade skötsel- åtgärder	7

Beskrivning av reservatet

Administrativa data

Objektnamn	Femvikens NR
Län	Dalarna
Kommun	Leksand
NVR id	2063742
Förvaltare	Leksands kommun
<i>Markslag</i>	
Tall- och granskog	13,1 ha
Lövskog	0,1 ha
Myr- och skogbevuxen myr	1,3 ha
Total areal	14,5 ha
Anordningar	Naturreservatsskylt/ar Några bänkar

Geovetenskap

Bergarten i området består av sandsten, slamsten, konglomerat och vulkanisk bergart. Jordarten består av morän.

Biologi

Skogen utgörs till största del av äldre barrblandskog med relativt stort inslag av död ved. Området är varierat med frisk och fuktig mark, myrar, bäckdråg och sumpskog/kärr med inslag av klibbalar på sockel. I de mer kärrlika delarna är det främst björk och klibbal med inslag av granar. Det förekommer även några torrare områden med gles tallskog och risvegetation.

Vegetation och flora

I barrblandskogen dominerar mossorna på marken medan det i talldominerade delar är torrare med olika ris och renlavar. Längs strandlinjen dominerar pors.

Skogstillstånd

Flera kolbottnar i området vittnar om att skogen tidigare varit brukad men sen fått växa upp igen och utvecklas fritt. Ett par mindre områden är påverkade av mer sentida avverkning varav det i ena området är gott om gamla så kallade överståndartallar. Det andra området har avverkats och föryngrats med tall för ca 40 år sedan.

Fauna

Faunan är inte närmare undersökt i området.

Värdefulla arter

Vid olika besök i området har ett antal värdefulla arter noterats. I listan nedan presenteras de arter som är upptagna på rödlistan, signalarter enligt Skogsstyrelsen (S), omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv (N2000), ingår i ett åtgärdsprogram för skyddade arter (ÅGP) eller är fridlysta (§). Hotkategorierna i rödlistan är akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) och kunskapsbrist (DD).

Teckenförklaring

S = signalart enligt Skogsstyrelsen. N2000 = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv. ÅGP = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter. § = Arten är fridlyst.

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan

CR = Akut hotad, EN = Starkt hotad, VU = Sårbar, NT = Nära hotad, DD = Kunskapsbrist, LC = Livskraftig

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	N2000	ÅGP	§	S
Goodyera repens	knärot	VU			ja	
Phlebia centrifuga	rynkskinn	VU				
Alectoria sarmentosa	garnlav	NT				
Felipes leucopellaeus	kattfotslav	LC				ja
Fuscoporia viticola	vedticka	LC				ja
Sphagnum wulfianum	bollvitmossa	LC				ja

Kulturhistoria

I området finns ett par registrerade kolbottnar i form av liggmilor. Ytterligare ett par kolbottnar har noterats vid fältbesök i området. En gammal vinterkörväg förbi några av kolbottnarna har också noterats.

Jakt och övrigt friluftsliv

Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten får utövas finns i föreskrifterna. Området ingår i Nålberg-Djursjöns viltvårdsområde.

Området ligger nära fritidshus och vid en sjö som man kan vandra runt. En märkt vandringsled går genom reservatet och verkar förhållandevis välanvänd. Den gamla vinterkörvägen från vandringsleden och ner till Djursjöns strand ska märkas. Vintertid finns fina naturliga rastplatser för skid- och skridskoåkare längs stranden. Sammantaget gör det att området är tillgängligt och har besökare året runt.

Infrastruktur

En skogsbilväg som är öppen sommartid leder intill reservatets östra gräns. Andra årstider får man lämna bilen vid vägen som leder mellan Dala-Järnavägen och Ljusbodarna och promenera eller åka skidor fram. Alternativt ta vandringledden fram till området.

De vägar som omnämns ovan ingår i gemensamhetsanläggningar: Övermo GA:4 och Västannor GA:3.

Källförteckning

Skogsstyrelsen 2025. Information om nyckelbiotoper, naturvärden och kolbottnar inventerade av Skogsstyrelsen:

www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/Nyckelbiotop/?objektid=2919682

www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/Nyckelbiotop/?objektid=2967962

www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/Naturvarde/?objektid=2919683

<https://www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/SkogHistoria/?objektid=3090082>

<https://www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/SkogHistoria/?objektid=3090085>

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Den gamla naturskogsartade skogen där påverkan från skogsbruk har varit begränsad de senaste 50 åren ska bevaras.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behov av områden för friluftslivet genom att stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt studier av kulturhistoriska objekt.

Syftet ska uppnås genom att:

- *Områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras och lämnas i huvudsak för fri utveckling genom föreskrifter som förhindrar skogsbruk och annan exploatering.*
- *Ge möjlighet till att skapa, utveckla och förstärka naturvärden genom att på mekanisk väg skapa variation i beståndsstruktur, veteranisering av träd (medvetet skada yngre träd för att skapa strukturer och miljöer som normalt bildas på mycket äldre träd) och skapa död ved.*
- *Allmänheten informeras om reservatet och de kulturhistoriska lämningarna.*

- *Områdets kvaliteter för friluftslivet och besökarnas upplevelse av stillhet och orördhet säkerställs.*

Prioritering mellan bevarandevärden

Reservatet har höga skogliga naturvärden som i framtiden kan bli ovärderliga för friluftslivet och naturturism. Skulle konflikter om vilket värde som ska prioriteras främst uppstå inom reservatet prioriteras naturvärdet först i hela området.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet indelas i två skötselområden, se bilaga 3.

1. Äldre barrblandskog
2. Friluftsliv och anordningar

Skötselområde 1: Äldre barrblandskog

Beskrivning

Området består av ca 13,1 ha barrblandskog, 0,1 ha lövskog och 1,3 ha myrimpediment.

Hela området består av relativt fuktig mark med inslag av myr/kärr, bäckdråg och något torrparti. I fuktigare områden är inslagen av lövträd större. I grandominerade partier är det gott om död ved i olika stadier. Läget intill en större skogssjö och ett antal kolbottnar talar om att skogen tidigare brukats men sedan till största del lämnats för att utvecklas fritt. Tallöverståndare är spridda i området. På senare tid har någon del påverkats av mindre uttag och ett litet område om ca 0,2 ha består av yngre skog.

Bevarandemål

Målet för skogen är att bevara och förstärka naturskogskaraktären och variationen i området. Träden får åldras och dö naturligt, luckor skapas och ger utrymme för nya träd. Målet för skogen är också, att man utöver fri utveckling, på mekanisk väg kan skapa naturvärden för en varierad och strukturiert skog.

Skötselåtgärder

Hela området lämnas i huvudsak för fri utveckling. För att ytterligare skapa variation och ge förutsättningar för den biologiska mångfalden får man på mekanisk väg skapa naturvärden som död ved, kådimpregnerade träd, luckor och solbelysta lövträd samt reducering av gran.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

En stig leder genom området och besökare väntas främst nå reservatet denna väg. Längs reservatets östra sida leder en skogsbilväg och där en entré/p-plats kan anläggas.

Ett antal kolbottnar finns i området och en äldre körväg leder från stigen och ner till sjön.

Bevarandemål

Reservatsskylt/ar som informerar om vilka föreskrifter som gäller i området.

Information om kolbottnar. En välhållen stig genom området och ett stråk ner till sjön längs gamla vinterkörvägen. En skyltad P-plats.

Skötselåtgärder

Reservatsskylt med karta och information om natur- och kulturvärden i området ska tas fram och sättas upp vid den naturliga entrén till området. Stigen ses över årligen. Mindre informationsskyltar som beskriver kulturhistoriska objekt kan sättas upp intill kolbotten, kolarkojruin och gammal fäbodstig.

Träd kan hållas undan från kolbottnarna.

Dokumentation och uppföljning

Kommunen ansvarar för att dokumentera tillsynsarbetet samt alla underhållsåtgärder.

Revidering av skötselplan

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskylt/ar		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Se över leden och vinterkörvägen	Se karta	Årligen
2	Webbplats		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

2025-06-16